

Øjebliksbilleder fra musikterapien

ØJEBLIKSBILLEDER FRA MUSIKTERAPIEN er en ny serie i Tidsskriftet Dansk Musikterapi, hvor vi viser små klip fra hverdagen. Det er små historier, der viser de stunder, hvor musikterapien skaber glæde, autonomi, skønhed, kontakt eller selvværd hos vores klienter eller tænder lys i øjnene blandt nogle af de mennesker, som har det allersværest i vores samfund¹. Formålet er at give plads til konkrete øjeblikke i musikterapien uden en hel masse forhistorie og analyse. Historierne kan både fungere som inspiration til den gruppe af læsere, som ikke har førstehåndserfaring med musikterapi, samt være en påmindelse til os, der praktiserer musikterapi dagligt, om hvad der driver os i vores arbejde.

Vores indbakke er åben tdm.redaktion@gmail.com. Skriv gerne og del én eller flere af dine gode historier fra musikterapien. Så bringer vi den her i bladet.

Ingrid Irgens-Møller, cand. mag. i musikterapi. Ansat i Norddjurs Behandlingscenter og Institut for Kommunikation og Handicap, Region Midtjylland.

Kontakt: iirgens@yahoo.com

Christian sidder ved klaveret i det lille musikterapilokale. Han er til musikterapi med sin mor og har lige stået og kigget ud af vinduet på træet udenfor. Det er ikke altid, han vil spille på instrumenterne. Ofte vil han hellere høre én af de mange børnesange, han kender, og synge med på lidt af teksten. Christian er 10 år. Han har et sjældent handicap, der indebærer stærkt autistiske træk. Han kan mange sangtekster, remser og ord men kommunikerer ikke med sproget på samme måde, som vi andre gør. I dag har han mod på at spille. Jeg sidder en meter fra klaveret med min guitar, da Christian kan blive meget forstyrret, hvis jeg spiller på samme instrument som ham. Han udforsker klaveret; slår rytmisk med hele hånden på tangenterne både i det høje og dybe leje, spiller gentagne toner med fingrene eller små melodier. Jeg akkompagnerer med enkle akkorder

i en stabil rytme, som dog ikke er for rigid, så der er plads til at følge Christians rytme. Samtidig spejler jeg hans melodier og stemningen med min sangstemme. Kunsten er at finde balancen mellem den stabile ramme og afstemning af hans forskellige udtryk og udsving. Christian bliver let stresset, både af lyde, stemninger og andres arousalniveau, så jeg skal afstemme ham uden at forstærke. Det er en hårfin balance, hvor mit udtryk skal ligge lige under hans i spændingsniveau. I dag er der god kontakt. Christian kigger på mig og smiler flere gange under vores improvisation. På et tidspunkt begynder hans mor at spille med på en tromme, og det bliver en 'jam', hvor vi en lille stund er i flow alle tre. Det har været en god session, hvor Christian har fået lov at udtrykke sig, blive hørt og spejlet og samtidig være åben for initiativer fra andre.

¹ Tak til Marie Falk, hvis artikel "Den nye bestyrelses hertesager – nu og i fremtiden" *Dansk Musikterapi*, 2021 18(1) inspirerede os til at lave denne nye serie.

Elias på 4 år synger hele dagen. Han har store funktionsnedsættelser, både fysisk og psykisk, men ingen diagnose. Elias har intet verbalt sprog, men han kan mange melodier og er meget kreativ med hensyn til at variere og finde på nye melodier. Til musikterapi i dag i specialbørnehaven er han sammen med sin kontaktpædagog Marie. Vi sidder alle sammen på gulvet i et lille rum, der bruges til pædagogisk arbejde og øvelser. Der er kun mine instrumenter fremme. Legetøj og redskaber er stuvet sammen og dækket til i et hjørne. Elias starter med at sidde ved Marie med front mod mig. Jeg holder guitaren og skifter akkorder med venstre hånd, mens han slår strengene an. Jeg synger "Elias spiller på guitar", og han svarer med en melodistrofe.

Det udvikler sig til en sangdialog, hvor vi synger små strofer til hinanden skiftevis. På et tidspunkt slipper Elias guitaren og vender kroppen væk fra mig men bliver ved med at synge. Måske er der for mange sanseindtryk, så han har brug for at lukke af for synssansen? Jeg spiller akkorderne til "Syng din lyd"², og Elias retter sig med det samme ind efter den nye toneart. Han synger som en fin ren klokke og er utrolig lydhør og nærværende. Vi synger på forskellige vokaler og konsonanter; nanana, wawawa osv. Kontakten er fortættet og intens, og vi bliver ved rigtig længe; sangstroferne fletter sig ind og ud af hinanden. Et glædesfyldt møde, hvor vi kommunikerer som ligeværdige partnere, og tid og sted opløses for en stund.

Kirstine Skou Rydahl,
cand.mag. i musikterapi.
Ansæt på Stensagerskolen i Aarhus. Kontakt: kiry@aarhus.dk

Følgende øjebliksbilleder er fra Adventsspiralen ved Stensagerskolen. Adventsspiralen stammer fra Rudolf Steiner-pædagogikken. Den er oprindeligt tænkt som en påmindelse om at tænde det indre lys i den mørke årstid. I skolens teatersal er der lagt en stor spiral af gran, hvor der i midten af spiralen står et stort levende lys.

Mens eleverne finder deres plads på de opstillede stole rundt om Adventsspiralen, dæmpes loftslyset, og der afspilles musik af Hildegaard von Bingen (nonnemusik fra 1100-tallet). I Adventsspiralen er der sat små pigeonæbler med utændte julelys i. Hver enkelt elev går på skift ind sammen med en voksen eller alene og tænder deres æblelys ved det store stearinlys. Det tændte æblelys sættes tilbage samme sted i Adventsspiralen. Eleven sætter sig derefter på sin plads igen. Til sidst står den smukkeste lysende spiral. Under hele arrangementet spilles levende, stille og inderlig julemusik af to musikere. Musikerne spiller på guitar, violin og synger.

2 En sang skrevet af Majken Bjerg.

Elever fra udskolingsafdelingen er til Adventsspiral. To elever er på vej ind i spiralen. Den ene elev kører den anden elevs el-kørestol. De to elever er veninder og har på forhånd aftalt med personalet, at de gerne vil følges ad. Eleven, der kører el-kørestolen, formår at følge den granbelagte rute og finde ind til det store lys i centrum af spiralen. På vejen ind samler hun venindens æblelys op og giver det til hende, så hun kan holde det i hånden. Ved fælles hjælp tænder de lyset ved det store stearinlys, og jeg ser glæden og samhørigheden skinne mellem dem i dette øjeblik.

Vi befinder os i teatersalen på Stensagerskolen. Juniorafdelingen er til Adventsspiral. Jeg sidder med min kollega og spiller stille og rolige julesalmer. Han spiller guitar, jeg synger og spiller violin. Jeg kigger ud i den mørklagte sal. En 4. klasses elev er på vej ind i Adventsspiralen for at tænde sit æblelys sammen med sin lærer. Jeg tænker tilbage; denne elev sad i 0.-2. klasse i kørestol. Siden gik hun ved hjælp af rollator/walker med meget støtte. I dag ser jeg hende gå hånd i hånd med sin lærer, og hendes ansigtsudtryk er åbent og forventningsfuldt. Sammen med sin lærer tænder hun stående sit eget lys, og læreren hjælper hende med at bære det og sætte det på plads i Adventsspiralen på vej tilbage.